Szpiczak - znany także jako szpiczak plazmocytowy - jest nowotworem powstałym z komórek plazmatycznych.

Nowe komórki plazmatyczne wytwarzane są w celu zastąpienia starych, zużytych komórek; zazwyczaj odbywa się to w sposób uporządkowany i kontrolowany. W przypadku zachorowania na szpiczaka proces ten wymyka się spod kontroli i wytwarzana jest duża liczba nieprawidłowych komórek plazmatycznych (komórek szpiczakowych). Komórki te wypełniają szpik kostny i zakłócają proces wytwarzania prawidłowych komórek krwi (krwinek czerwonych, białych i płytek krwi).

Komórki szpiczakowe zazwyczaj wytwarzają znaczne ilości jednego typu nieprawidłowych przeciwciał. Są one znane pod nazwą paraprotein lub protein M. Przeciwciała te nie mogą skutecznie zwalczać infekcji i często hamują wytwarzanie przeciwciał prawidłowych. Komórki szpiczakowe rozprzestrzeniają się w szpiku kostnym i w kościach powodując rozrzedzenie kości, bóle kostne, a czasami złamania.

Rodzaje szpiczaka plazmocytowego

Istnieją różne rodzaje szpiczaka klasyfikowane w zależności od rodzaju immunoglobuliny (Ig) wytwarzanej przez komórki szpiczakowe. Najczęstszym typem szpiczaka jest IgG, gdzie ciężkim łańcuchem immunoglobuliny jest gamma. U około sześciu na dziesięć (60%) osób ze szpiczakiem plazmocytowym występuje IgG, natomiast u trzech na dziesięć (30%) typy rzadsze: IgA, IgD, IgE i IgM. Rodzaj rozpoznanego szpiczaka zazwyczaj nie ma wpływu na leczenie, ale może mieć wpływ na sposób, w jaki choroba oddziałuje na pacjenta.

U około jednej trzeciej pacjentów występuje rodzaj szpiczaka, w którym wytwarzane są tylko łańcuchy lekkie. Jest to tak zwana choroba łańcuchów lekkich lub szpiczak Bence Jones'a. Rzadziej występuje tzw. szpiczak nie wydzielający, w którym komórki szpiczakowe produkują bardzo mało immunoglobulin lub nie produkują ich wcale.

Szpiczak jest jednym z rodzajów zaburzeń komórek plazmatycznych. Inne zaburzenia komórek plazmatycznych mogą prowadzić do wytworzenia komórek szpiczakowych, ale nie zawsze tak jest. Do najbardziej znanych tego rodzaju zaburzeń należy monoklonalna gammapatia o niezidentyfikowanym znaczeniu (MGUS) oraz tlący się szpiczak, zwany również bezobjawowym.

W przypadku rozpoznania któregokolwiek z tych zaburzeń, będziecie Państwo objęci regularną kontrolą (badania krwi), ale leczenie nie będzie potrzebne, o ile stan się nie pogorszy.

Zdarza się, że nieprawidłowe komórki plazmatyczne występują tylko w kościach w obrębie jednego obszaru w organizmie. Mówimy wówczas o guzie plazmocytowym, który leczy się za pomocą radioterapii. U niektórych osób guz plazmocytowy może przekształcić się w szpiczaka plazmocytowego, dlatego należy regularnie wykonywać badania krwi.

Następna planowana aktualizacja: 2013 r.

© Macmillan Cancer Support [2010].

Niniejsza publikacja oparta jest na informacji opublikowanej na stronie www.macmillan.org.uk przez Macmillan Cancer Support, 89 Albert Embankment, London SE1 7UQ, United Kingdom. Macmillan nie ponosi odpowiedzialności za dokładność niniejszego tłumaczenia, ani za kontekst, w jakim treści te się ukazują. Pełną odpowiedzialność za tłumaczenie ponosi Instytut Hematologii i Transfuzjologii, ul. Indiry Gandhi 14, Warszawa, Polska.